

מאוצרות הפרשה

שמעתי מידידי הגר"נ וינברג שליט"א ר"מ ביישיבת פוניבו' לצעירים, שיש ללמוד מכאן חזוק גדול, שהרי בנוהג שבעולם כל אחד שם בבית שלו ובחדר הפרטי שלו את התמונה שחשובה לו, שיש אנשים שמניחים תמונה של נוף מדהים ושאר פלאי הבריאה, אך אצל התלמידי חכמים ראינו שהניחו תמונות של גדולי ישראל, וכמו שאצל הגראמ"מ שך זצ"ל היתה בסלון תמונה של הרעק"א עם שני דיני פוזנא, וכן אצל אבי מורי זצ"ל היתה תמונה של מרן החפץ חיים ורבי אהרן קוטלר זצ"ל, וכמו"כ היתה שם ציור שממחיש את היציאה מהגלות, והכלל בזה שכ"א שם את התמונה שחשובה לו שיראו, וא"כ כאן בקדשי קדשים שזה השיא של הקדושה, וזה המקום שאסור לאף אחד להיכנס, חוץ מהכה"ג ביו"כ, ומה כביכול היתה התמונה שהקב"ה הניח שם – שני חברים שנושאין ונותנין בדברי תורה, שזה הדבר החשוב ביותר אצל הקב"ה. (רבי יהודה אריה דינר שליט"א, דברי השירה)

ועשית מנרת זהב טהור מקשה וגו' (כה, לא)

איתא במדרש (ב"ר טו, ז): אמר לו הקב"ה למושה 'ועשית מנורת זהב טהור', אמר לו משה כיצד נעשה אותה וכו' ואף על פי כן נתקשה משה וכו', אמר לו הקב"ה לך אצל בצלאל והוא יעשה אותה, ואמר לבצלאל מיד עשאה. הכיצד זה משה רבינו, אדון הנביאים, התקשה בעשיית המנורה, עד שבא בצלאל ועשאה מיד.

הרה"ק החידושי הרי"מ מגור זי"ע העיד על עצמו, כי במשך ארבעים שנה התקשה בדברי המדרש הללו ולא מצא להם פתרון. עד שהגיע מעשה לידיו. חתנו של האדמו"ר נאלץ לעבור ניתוח ואושפז בבית חולים בוורשה. לאחר שחלה הסתבכות בניתוח סר האדמו"ר לבית החולים לבקר את חתנו. התעניין האדמו"ר לשלומו אצל הרופא המנתח, השיב הרופא: למה הדבר דומה, למלך גדול, שהיתה גנוזה באוצרותיו אבן טובה, שערכה לא יסולא בפז, אך היה בה כתם קטן. כל המומחים שהתבקשו להסיר את הכתם מן האבן נמנעו מליטול על עצמם את האחריות, כי חששו שמא האבן תפגע ותינוק על ידם. מה עשו מסרו את האבן לבעל מלאכה פשוט, אשר לא ידע מי הם בעליה של האבן, ועשה את מלאכתו בלי כל חשש ומורא, ועלה בידו להסיר את הכתם מן האבן לשביעות רצון המלך. סיים הרופא את תשובתו אל האדמו"ר, בדרך כלל זהו ניתוח קל אשר אני מורגל בו מימים ימימה. אך כיון שנודע לי כי מדובר בחתנו של האדמו"ר, אחזה אותי התרגשות גדולה, עד שהתקשיתי בביצוע הניתוח כראוי, וכתוצאה מכך חלה הסתבכות.

לימים סיפר האדמו"ר, כי באותה שעה נתבהרו לו דברי המדרש התמוהים. משה רבינו, יותר מכל אדם אחר, ידע את עמקי סודותיה וגודל קדושתה של המנורה, ירכה וקנה, גביעה וכפתוריה ופרחיה. לכן דווקא משום כך נתקשה בעשייתה. לא כן בצלאל, אשר לא הגיע לדרגתו של משה, על כן לא נתקשה בה ועשאה מיד. (ליקוטי יהודה)

וציפת אתו זהב טהור מבית ומחוץ תצפנו ועשית עליו זר זהב סביב (כה, יא) וברש"י שלשה ארונות עשה בצלאל, בי של זהב וא' של עץ (וימא ע"ב), וד' כתלים ושולים לכל אחד, ופתוחים מלמעלה, נתן של עץ בתוך של זהב, ושל זהב בתוך של עץ, והפה שפתו העליונה בזהב, נמצא מצופה מבית ומחוץ.

הקשה הישפתי חכמים בשם "מהר"ר נתן", מנא ליה לרש"י הא, ולמה לא נפרש שלא היה רק ארון אחד, והיה מצופה מבית ומחוץ בזהב, כדרך שהצורפים עושים.

וי"ל, עפ"י דברי הגמרא (ר"ה כה). דשופר של פרה פסול לתקוע בו, משום שאין קטגור נעשה סניגור, והפרה מזכירה את חטא העגל, וכענין שהכהן הגדול אינו נכנס לקדשי קדשים בבגדי זהב, שלא להזכיר את העגל שנעשה מזהב. ומקשה שם הגמרא, הלא גם הארון והכפורת הם מזהב ועומדים בבית קדשי הקדשים, ואם כן מוכח דלא אמרינן "אין קטגור נעשה סניגור", ומתריץ, שעיקר הדבר הוא שהאדם אשר חטא לא יקריב זהב לפני ה'.

והנה אם ציפה את השופר זהב שלא במקום הנחת פה – כשר (שם כז, א), ולכאורה יקשה הלא "אין קטגור נעשה סניגור", והרי זה כמו בגדי זהב של כהן שמזכיר חטא העגל. ועל כרחק צריך לומר, שמאחר שאינו אלא ציפוי בלבד אין אנו מקפידים על זה.

אמנם לפי זה יקשה, למה הקשו בגמרא על הארון שהוא של זהב – "אין קטגור נעשה סניגור", הלא גם שם אינו אלא ציפוי בלבד, אלא על כרחק שלא היה הארון מצופה זהב, רק שלושה ארונות עשה בצלאל, ושניים מהם היה גופם זהב. (אמרי נועם)

בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו (כה, טו)

הדבר תמוה, לכאורה אין מקומו של ציווי זה בפרשת עשיית הארון, שהרי בפרשה זו מתואר אופן עשיית הארון וכליו, והציווי שהבדים לא יסורו ממנו שייך למקום אחר? אלא שהתורה מלמדת אותנו כאן תורת חיים, בנוהג שבעולם, מי שמסתייע בדבר לצורך מטרה, לאחר שהגיע למטרתו, משליכו. מטפס הרים המגיע לפסגה זונח את החבלים והיתדות ככלי שאין חפץ בו, שהרי הגיע למטרתו ולשם מה הוא צריך אותם. וכך גם במישור האנושי, האדם מתחיל את דרכו וכך הוא עולה מעלה מעלה בסולם התפקידים. לשם כך נחוצים לו קשרים עם אנשים רבים, ובדרך כלל משהגיע לתחנה מסוימת בחייו, הוא משליך את אלו שנוקק להם בדרכו, ופונה לקשור קשרים עם האנשים שהוא זקוק להם בדרכו הלאה... התורה- תורת חיים - מלמדת אותנו מוסריות. כשהגיע הארון לבית קדש הקדשים, לכאורה כבר אין צורך בבדים, שהרי מכאן ואילך "אין לכם משא בכתף". ואף על פי כן מצווה התורה לא להסיר את הבדים, מכיון שהארון נזקק להם שעה שהיה מיטלטל, לפיכך לא יסורו ממנו לעולם!

ועשית שנים כרבים זהב מקשה תעשה אתם משני קצות הכפרת (כה, יח) כתב הבעל הטורים – שנים כרבים וגו' ופניהם איש אל אחיו, כמו שני חברים שנושאין ונותנין בדברי תורה.

מבקשי השם

וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וּדְבַרְתִּי אֶתְךָ מֵעַל הַפְּתָח מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֹבִים אֲשֶׁר עַל אַרְוֹן הָעֵדוּת אֵת כָּל אֲשֶׁר אֶצְוֶה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כ"ה, כ"ב) הנה בגמרא במסכת סוכה (ה', ע"ב) מצינו, כי פני הכרובים היו כפני תינוק, וזהו ביאור המילה 'כרובים' – 'כרביא', כלומר, כתינוק, שכן בבבל קוראים לתינוק 'רביא'. וכאן שומה עלינו לבאר, מדוע היו הכרובים דומים דוקא לפני תינוק? את התשובה נבין על פי המעשה הבא: בהזדמנות סיפר הגר"ח שמואלביץ לתלמידיו, כי בימי בחורותו, בעת שלמד ולימד בישיבת גרודנא, נסע להינפש במשך מספר ימים בישיבת נובהרדוק, אצל דודו הגאון רבי אברהם יפאן זצ"ל. באחד מימי שהותו בנובהרדוק, ניגש אל דודו וביקש כי יצביע על הבחור המובחר ביותר בישיבה. רבי אברהם הצביע על בחור מסויים, וציין כי הינו העמקן הגדול ביותר בישיבה, לאחר מכן הצביע על בחור נוסף, וציין כי הינו המתמיד הגדול ביותר בישיבה, על בחור שלישי הצביע בהציגו אותו כירא שמים הגדול ביותר בישיבה, על הרביעי אמר שבקיאותו עולה על בקיאותם של כל שאר בני הישיבה, וכן הלאה... "ובכן, בסופו של דבר, לאחר שקלול המעלות כולן, מי הוא הבחור המובחר ביותר בישיבה?", תהה רבי חיים באזני דודו, אשר הובילו אל אחת מפינות בית המדרש, הצביע על בחור שלא הוזכר עד כה, והכריז: "זה הבחור המובחר ביותר בישיבה!". "אינני מבין!", תמה רבי חיים, "הלא הבחור הזה לא הוזכר עד כה בין המצטיינים, וזאת על אף שנמנו כל הבחורים המובחרים! כיצד יתכן שהוא הבחור המובחר ביותר בישיבה?", התפלא. "צודק אתה", הסביר לו רבי אברהם, "בחור זה אינו מצטיין באופן מיוחד במעלה כלשהי מבין המעלות שמנית. אולם בחור זה הינו ה'מבקש' הגדול ביותר בישיבה, ועל כן, הוא המובחר שבין בני הישיבה!". ואכן, נקפו הימים והוכיחו כי צדק רבי אברהם. אותו 'מבקש' שקד על תלמודו שנים, עלה והתעלה, עד שצמח להיות אחד מגדולי הדור המובהקים, הלא הוא רבינו הסטייפלער, הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל! ואנו על פי דרכנו למדנו, כי המעלה הנחוצה ביותר לשם התעלות וקנין התורה – הינה מעלת ה'ביקוש'! רק מי שמבקש באמת, יוכל לזכות להתעטר בכתרה של תורה! ומכאן, תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של הגאון רבי שמואל רוזובסקי, שהיה אומר כך: המהות של 'ינוקא', כלומר תינוק, הינה בכך שהוא יודע שאינו יודע, ומבקש ללמוד ולדעת עוד ועוד, זאת בניגוד לאדם מבוגר, שמרגיש כי הינו יודע די, ולכן ה'ביקוש' שלו אינו מירבי. משום כך, נעשו הכרובים, אשר ניצבו על הארון המורה על התורה – בצורת פני תינוק, כדי ללמדנו כי התכונה החיונית ביותר בכדי לקנות את התורה, הינה תכונת ה'ביקוש', עליה מרמז התינוק! ('ללמדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

תרופת ריטלין בשבת כדי שיוכל ללמוד יותר טוב

שאלה: כדור שלנו נפוץ תרופה בשם "ריטלין", שעוזר לשיפור הריכוז באופן משמעותי, וישנם ילדים ובחורים שלוקחים הכדורים הללו מדי יום ביומו כדי שיוכלו להתרכז בלימודם, כל אחד בדרגה אחרת. אלו הזקוקים לתרופה זו, שואלים אם מותר לקחת התרופה בש"ק, והרבה אבות שרוצים ללמוד אתם "אבות ובנים", שואלים האם יש מקום להקל בשבת, משום שבמקרים מסויימים, אין הילד יכול להתרכז כלל בלי התרופה? תשובה: ישנם ילדים קטנים וגדולים, שלוקחים "ריטלין" כל יום, בחלק מהמקרים הכדור הוא הכרחי משום שהוא סובל מהיפר – אקטיביות, ואינו יכול לתפקד כאחד האדם, וניתן להגדירו כנפל למשכב, דמאי שנא אם נפל למשכב משום מחלה בגופו, או מחלה במוחו, ולכן מותר לו לקחת ריטלין גם בשבת, ובפרט שלפעמים יש בזה גם משום כבוד הבריות, ויש פוסקים המתירים לקחת תרופות משום כבוד הבריות. אבל אם אינו חולה, והוא מרגיש טוב, אלא שאינו מסוגל להתרכז בלימוד, ולפעמים גם בתפלה, אם ניתן לעשות זאת, ואם זה יעזור מבחינה רפואית, בודאי היה עדיף לפורר הכדור באוכל לפני שבת באופן שאינו ניכר, ולבולעו בצורה כזו. אבל אם אין הדבר אפשרי, מצד אחד קשה מאוד להגדירו כחושאב"ס, אמנם יש מקום לצדד להקל כיון שאינו חולה וממילא אין הכדור מוגדר כתרופה, ויש לדמותו לאלו המתירים לקחת כדור שינה, או כדור הרזיב לדכא את התיאבון, אלא שיש חולקים וסוברים שבודאי יש לו איזה הפרעה במוח אלא שאינו מפריע לו כי אם בריכוז, וממילא כל זמן שאינו מוגדר כחושאב"ס, אינו יכול לקחת הכדור. עוד יש מקום לסמוך על המקילין לקחת תרופות בשבת אם לוקחם כל יום, דכיון שהוא כבר רגיל בהם א"צ לחוש שיהיה בהול ויבא לידי שחיקת סממנים, אבל אחרים חולקים ע"ז משום שאי נטילתן בשבת לא ישפיע עליו משך שאר ימות השבוע. עוד יש לצדד להקל לפי המקילין לקחת תרופות בשבת לצורך מצוה. והנה כל הסברות הנ"ל, הם בין לקטנים ובין לגדולים. אבל יש עוד להסתפק, האם יש מקום להקל יותר לקטן משום שדינו כחושאב"ס, ואע"פ שלדברים מסויימים כגון אמירה לנכרי לבשל עבורו, נחלקו הפוסקים אם ההיתר הוא רק עד גיל שלש או עד גיל חינוך, אבל אפשר בנד"ד יש מקום להקל טפי משום שדווקא בגיל הזה כשכבר הגיע לגיל חינוך ויכול ללמוד, אז צריך הכדור. עוד יש ללמד זכות בקטן לפי השיטות שקטן יכול לעבור על איסור דרבנן לצורכו, ובפרט אם הוא רגיל לקחת הכדור מעצמו ואביו אינו נותנו לו. (הרב יו"ט זנגר שליט"א)

דַּדְקֹטֹר כֵּהַן יֵשׁ מֵהַ מִנְיָם, יוֹנִי וְדָוִד, דַּקֹּטֹר כֵּהַן זֶה אֵל אֵלָּא אֵלֶּה מֵהַ דַּקֹּטֹר כֵּהַן כֵּהַן מֵהַ מִנְיָם?

תשובה לחידה פרי"ש: כ"ד ראשי אברים (כא,כו). תשובה לחידה השבועית: כנף מאוורר.

מרכז העיר: משפחות איצקוביץ – קרוק לאירוסי הבן הנכד משפחת פרידי להכנס הבן לעול תורה ומצוות
 משפחות גונן – שרון להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחות זקש - וינשטוק-רייזמן להולדת הבת הנכדה הנינה
גני הדר-עמישב: משפחות לוריא – ניומן להולדת הבת הנכדה משפחת גלס להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת כהנוביץ לנשואי הבת

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

